

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Кафедра Економічної теорії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«1.3.17. ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

напряом підготовки 6.030601 «Менеджмент»

*Інститут, факультет, відділення Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова, факультет, факультет
Менеджменту, заочне відділення*

Харків
ХНУМГ
2014 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Основи зовнішньоекономічної діяльності»** (для студентів 5 курсу заочної форми навчання напрямом *6.030601 «Менеджмент»*), 2013. – 10 с.

Розробник: к.е.н., доц. М. С. Наумов

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної теорії

Протокол № 9 від «6» квітня 2013 року.

Завідувач кафедри економічної теорії д.е.н., проф. В. П. Решетило

Схвалено науково-методичною радою факультету Менеджменту.

Протокол № 8 від «26» квітня 2013 року.

Голова д.е.н., проф. І. М. Писаревський

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,0	Галузь знань: 0306 «Менеджмент і адміністрування» Напрямок підготовки: 6.030601 «Менеджмент»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальності (професійні спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		–	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 72		–	9-й
Кількість годин: - аудиторних – 10; - самостійної роботи студента – 62	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	–	
		8 год.	
		Практичні, семінарські	
		–	
		2 год.	
		Лабораторні	
		–	
		–	
Самостійна робота			
–			
62 год.			
Індивідуальні завдання:			
–			
–			
Вид контролю:			
–			
залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 14% до 86%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» є засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності ЗЕД у різних сферах діяльності.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність» є вивчення:

- специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі;
- нормативної бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств;
- методів оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки;
- основних процедур щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів;
- методів і способів визначення ефективності укладених угод і зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.

Результатом вивчення дисципліни є формування у студентів цілісної уяви про процеси у сфері ЗЕД; оволодіння культурою сучасного економічного мислення, методологічними підходами щодо аналізу та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності; формування у студентів умінь і практичних навичок використання набутих знань у практиці здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств щодо застосування емпіричних та статистичних даних, інформаційної бази даних для аналізу стану світового економічного середовища з метою вибору стратегії виходу на зовнішні ринки; оволодіння методиками проведення аналізу щодо вибору найоптимальніших для підприємств умов співпраці з іноземним контрагентом; формування комплексного підходу до розуміння механізму проходження вантажів через митний кордон України; формування укладання зовнішньоекономічного контракту згідно з діючою нормативно-правовою базою.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМ 1. Теоретичні основи ЗЕД

- 1.1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин.
- 1.2. Регулювання ЗЕД.
- 1.3. Митне регулювання.
- 1.4. Валютне регулювання.

ЗМ 2. Особливості ЗЕД підприємства

- 2.1. Форми виходу підприємств на зовнішній ринок.
- 2.2. Форми зустрічної торгівлі.
- 2.3. Експортно-імпортні операції та порядок їх укладання.
- 2.4. Посередницькі операції на зовнішніх ринках
- 2.5. Орендні операції в ЗЕД.
- 2.6. Організація та техніка підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічних контрактів.
- 2.7. Структура і зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу.

2.8. Ціна товару, валютні та фінансові умови контрактів, умови платежу, форми розрахунків.

2.9. Організація і функціонування підприємств з іноземним капіталом.

2.10. Організація та технологія міжнародних перевезень.

2.11. Маркетингові дослідження зовнішнього ринку при здійсненні експортно-імпорتنих операцій.

2.12. Економічна ефективність ЗЕД.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср.		л	п	лаб	інд	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ЗЕД												
1.1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин	-	-	-	-	-	-	9	1	0,25	-	-	7,75
1.2. Регулювання ЗЕД	-	-	-	-	-	-	9	1	0,25	-	-	7,75
1.3. Митне регулювання	-	-	-	-	-	-	9	1	0,25	-	-	7,75
1.4. Валютне регулювання	-	-	-	-	-	-	9	1	0,25	-	-	7,75
Разом за змістовим модулем 1	-	-	-	-	-	-	36	4	1	-	-	31
Змістовий модуль 2. Особливості ЗЕД підприємства												
2.1. Форми виходу підприємств на зовнішній ринок	-	-	-	-	-	-	3	0,5	0,25	-	-	2,25
2.2. Форми зустрічної торгівлі	-	-	-	-	-	-	3	0,5	-	-	-	2,5
2.3. Експортно-імпорتنі операції та порядок їх укладання	-	-	-	-	-	-	3	0,5	-	-	-	2,5
2.4. Посередницькі операції на зовнішніх ринках	-	-	-	-	-	-	3	0,5	-	-	-	2,5
2.5. Орендні операції в ЗЕД	-	-	-	-	-	-	3	0,25	-	-	-	2,75

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2.6. Організація та техніка підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічних контрактів	-	-	-	-	-	-	3	0,25	-	-	-	2,75
2.7. Структура і зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу	-	-	-	-	-	-	3	0,25	0,25	-	-	2,5
2.8. Ціна товару, валютні та фінансові умови контрактів, умови платежу, форми розрахунків	-	-	-	-	-	-	3	0,25	0,25	-	-	2,5
2.9. Організація і функціонування підприємств з іноземним капіталом	-	-	-	-	-	-3		0,25	0,25	-	-	2,5
2.10. Організація та технологія міжнародних перевезень	-	-	-	-	-	-	3	0,25	-	-	-	2,75
2.11. Маркетингові дослідження зовнішнього ринку при здійсненні експортно-імпорتنих операцій	-	-	-	-	-	-	3	0,25	-	-	-	2,75
2.12. Економічна ефективність ЗЕД	-	-	-	-	-	-	3	0,25	-	-	-	2,75
Разом за змістовим модулем 2	-	-	-	-	-	-	36	4	1	-	-	31
Усього годин	-	-	-	-	-	-	72	8	2	-	-	62

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	1.1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин	0,25
2.	1.2. Регулювання ЗЕД	0,25
3.	1.3. Митне регулювання	0,25
4.	1.4. Валютне регулювання	0,25
5.	2.1. Форми виходу підприємств на зовнішній ринок	0,25
6.	2.2. Форми зустрічної торгівлі	-

Продовження табл.

1	2	3
7.	2.3. Експортно-імпортні операції та порядок їх укладання	-
8.	2.4. Посередницькі операції на зовнішніх ринках	-
9.	2.5. Орендні операції в ЗЕД	-
10.	2.6. Організація та техніка підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічних контрактів	-
11.	2.7. Структура і зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу	0,25
12.	2.8. Ціна товару, валютні та фінансові умови контрактів, умови платежу, форми розрахунків	0,25
13.	2.9. Організація і функціонування підприємств з іноземним капіталом	0,25
14.	2.10. Організація та технологія міжнародних перевезень	-
15.	2.11. Маркетингові дослідження зовнішнього ринку при здійсненні експортно-імпортних операцій	-
16.	2.12. Економічна ефективність ЗЕД	-
	Разом	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	1.1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин	7,75
2.	1.2. Регулювання ЗЕД	7,75
3.	1.3. Митне регулювання	7,75
4.	1.4. Валютне регулювання	7,75
5.	2.1. Форми виходу підприємств на зовнішній ринок	2,25
6.	2.2. Форми зустрічної торгівлі	2,5
7.	2.3. Експортно-імпортні операції та порядок їх укладання	2,5
8.	2.4. Посередницькі операції на зовнішніх ринках	2,5
9.	2.5. Орендні операції в ЗЕД	2,75
10.	2.6. Організація та техніка підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічних контрактів	2,75
11.	2.7. Структура і зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу	2,5
12.	2.8. Ціна товару, валютні та фінансові умови контрактів, умови платежу, форми розрахунків	2,5
13.	2.9. Організація і функціонування підприємств з іноземним капіталом	2,5
14.	2.10. Організація та технологія міжнародних перевезень	2,75
15.	2.11. Маркетингові дослідження зовнішнього ринку при здійсненні експортно-імпортних операцій	2,75
16.	2.12. Економічна ефективність ЗЕД	2,75
	Разом	62

7. Індивідуальні завдання

Не заплановано навчальним планом

8. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, при виконанні самостійній роботі з навчальною літературою.

Вивчення дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» базується на знанні циклу загальноосвітніх і загальнонаукових дисциплін, а також на знаннях і уміннях, отриманих студентами в процесі проходження навчальних і виробничих практик.

Окремі теми дисципліни вивчаються з різним ступенем поглиблення та деталізації, що передбачено цією робочою програмою. Поточний модульний контроль проводиться методом виконання студентами письмових модульних контрольних робіт.

Остаточна оцінка знань студентів з дисципліни – інтегральна (100-бальна).

9. Методи контролю

Методи контролю знань студентів:

1. Проміжні методи контролю по темах (усне опитування, тестові завдання) з зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожну тему та за модуль в цілому, передбачають 100-бальну систему оцінювання.
2. Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання.
3. Залік, що проводиться письмово.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота															Підсумковий тест (залік)	Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2													
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5	T 2.6	T 2.7	T 2.8	T 2.9	T 2.10	T 2.11			T 2.12
5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	40	100

T 1.1, T 1.2 ... T 2.12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

11. Рекомендована література

Базова

1. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посібник – К.: Знання, 2006. – 462 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посібник. За ред. І.І. Дахна. – К.: Центр навч. літ-ри, 2006. – 360 с.
3. Прокушев Е.Ф. Внешнеэкономическая деятельность: Уч. пособие. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательско-торговая корпорация „Дашков и К^о”, 2004. – 307 с.
4. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. – К.: КНЕУ, 2007. – 948 с.

Допоміжна

1. Митний кодекс України. - К., 2002.
2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991// Вісник Верховної Ради України. – 1991. - № 29.
3. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 // Галицькі контракти. – 1996. - № 20.
4. Про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994. – К., 1994.
5. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 384 с.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник для вузів / Багрова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О.; За ред. проф. І.В. Багрової. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 580 с.
7. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки: Підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 223 с.
8. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / За ред. О.А. Кириченка. – К.: Знання, 2005. – 493 с.
9. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
10. Трусів О., Рудяк Ю., Голубенко В. Довідник ЗЕДівця. – Харків: Фактор, 2008. - 656 с.
11. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібник / За ред. проф. А.І. Кредісова. – К.: ВІРА-Р, 2006. – 448 с

12. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку:

<http://www.ssmc.gov.ua>

3. Державний служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі: <http://www.me.gov.ua>
6. Міністерство фінансів: <http://www.minfin.gov.ua>
7. Національний банк України: <http://www.bank.gov.ua>
8. Світовий банк: <http://www.worldbank.org.ru>

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни

«1.3.17. Основи зовнішньоекономічної діяльності»

напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Розробник: НАУМОВ Максим Сергійович

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: Ю. Ю. Конюшенко

План 2013, поз. 210 б

Підп. до друку 21.05.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 1 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,3

Зам. № 9380

Видавець і виготовлювач:

**Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002**

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.